

v príčinnej súvislosti so stratou časti zásielky, a preto nebolo možné dospieť k záveru o zbavení sa zodpovednosti dopravcu, ako správne odôvodnil odvolací súd. S odkazom na ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu ČR, možno súhlasiť tiež so záverom odvolacieho súdu, že zodpovednosť dopravcu za škodu na prepravovanej zásielke nepodmieňuje Dohovor CMR vznikom ujmy na strane odosielateľa alebo príjemcu zásielky (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu ČR zo 4. augusta 2009, sp. zn. 23 Cdo 2668/2009, a zhodne aj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20. apríla 2010, sp. zn. 32 Cdo 1658/2009). Námieta dovolateľka, že rozsudok odvolacieho súdu nie je v súlade s § 157 ods. 2 OSP a že je z tohto dôvodu nepreskúmateľný, najmä preto, že skutkové závery súdu prvého stupňa neboli odvolacím súdom správne interpretované a že odvolací súd z týchto skutkových záverov vychádzal, hoci vec po právnej stránke posúdil odlišne, nie je opodstatnená, pretože odvolací súd sa v odôvodnení rozhodnutia náležite zaoberal skutkovými zisteniami a právne závery riadne odôvodnil.

Uplatnený dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci nebol naplnený, preto Najvyšší súd ČR dovolanie žalobcu ako nedôvodné podľa § 243d písm. a) OSP zamietol.

☞ K povahe a predpokladom zodpovednosti advokáta za škodu a k riešeniu predbežnej otázky

§ 18, § 26 ZoA

- I. **Zodpovednosť za škodu spôsobenú advokátom v súvislosti s výkonom advokácie, ako má na mysli § 24 ods. 1 zákona č. 85/1996 Sb. o advokácii, je zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie) a je založená na súčasnom splnení troch predpokladov, ktorými sú porušenie právnej povinnosti advokáta pri výkone advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť (vzťah príčiny a následku) medzi nimi.**
- II. **Protiprávny úkon advokáta nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody, stačí, ak je len jednou z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, ktorý má byť odškodnený, a to príčinou podstatnou. Pritom je rozhodujúce, či – nebyť škodovej udalosti – by ku škode nedošlo, alebo naopak, či by škodlivý následok nastal aj bez tejto skutočnosti.**
- III. **Z tohto dôvodu pri posudzovaní, či je daná príčinná súvislosť medzi pochybením advokáta spočívajúcim v nepodaní dovolania a vznikom škody na strane jeho klienta, je potrebné ako predbežnú otázku skúmať, či by pri riadnom postupe advokáta jeho klient na dovolacom súde a v následnom**

konaní uspel, a teda či bol pochybením advokáta zbavený možnosti zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie (porovnaj R 13/1986).

IV. Predbežnému posúdeniu výsledku dovolacieho konania a prípadného konania nasledujúceho po zrušení dovolaní napadnutého rozhodnutia súdom rozhodujúcim o náhrade škody na základe žaloby klienta proti advokátovi, nebráni ani skutočnosť, že o dovolaní podanom proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu prináleží rozhodovať výlučne dovolaciemu súdu; tu totiž nejde o dovolacie preskúmanie, ktorého predpokladom je práve podané dovolanie, ale o riešenie prejudiciálnej otázky v rámci sporu o náhradu škody proti advokátovi.

(rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo 16. októbra 2008, sp. zn. 25 Cdo 4495/2007)

Z odôvodnenia:

Žalobkyňa sa domáhala náhrady škody vo výške 810 180, 10 Kč s príslušenstvom, ktorú jej mal spôsobiť žalovaný ako advokát pri zastupovaní v súdnom spore s leasingovou spoločnosťou Š., s. r. o., tým, že v rozpore s príslubom daným žalobkyni nepodal dovolanie proti rozsudku Mestského súdu v Prahe z 26. októbra 2004, ktorým bolo (v spojení s rozsudkom Obvodného súdu pre Prahu 5 z 2. marca 2004) žalobkyni (v uvedenom konaní vystupujúca ako žalovaná) uložené zaplatiť Š., s. r. o., pohľadávku vo výške 348 222, 83 Kč s príslušenstvom a trovy konania vo výške 138 575 Kč.

Obvodný súd pre Prahu 2 rozsudkom z 31. marca 2006 konanie čo do sumy 220 180, 10 Kč zastavil z dôvodu čiastočného späťvzatia žaloby, žalobu čo do sumy 590 000 Kč s príslušenstvom zamietol a rozhodol o trovách konania. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný na základe zmluvy o poskytovaní právnych služieb uzavretej podľa § 724 a nasl. OZ zastupoval žalobkyňu v súdnom spore so Š., s. r. o., a ako jej zástupca mal, okrem iného, podať dovolanie proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým bola (v spojení s rozsudkom súdu prvého stupňa) zaviazaná na úhradu pohľadávky Š., s. r. o., a trov konania, a to spolu s návrhom na odklad vykonateľnosti predmetného rozhodnutia. Žalovaný však lehotu na podanie dovolania zmeškal, o čom žalobkyňu telefonicky uvedomil. Po nariadení exekúcie na vymoženie pohľadávky oprávnenej Š., s. r. o., žalobkyňa na základe dohody o úhrade dlhu zaplatila oprávnenému 575 000 Kč a súdnej exekútorke poukázala na náklady exekúcie 15 000 Kč.

Na odvolanie žalobcu Mestský súd v Prahe rozsudkom z 20. marca 2007 rozsudok obvodného súdu v napadnutom zamietavom výroku zmenil tak, že žalovanému uložil zaplatiť žalobcovi 583 899, 50 Kč s príslušenstvom, v zostávajúcej

napadnutej časti ho potvrdil a zaviazal žalovaného nahradiť žalobcovi trovy prístupného aj odvolacieho konania.

Proti rozsudku odvolacieho súdu, a to voči meniacemu výroku vo veci samej a voči výroku o trovách konania, podal žalovaný dovolanie. Dovolateľ považuje za nesprávne posúdenie príčinnej súvislosti medzi deliktom a škodou. Odvolací súd pochybil v tom, že ako predbežnú otázku neskúmal, či by dovolanie žalobkyne v predchádzajúcej veci viedlo k zrušeniu právoplatného rozsudku a či by žalobkyňa bola v ďalšom konaní úspešná, ale sa zaoberal tým, či „*je (bol) vôbec daný nárok leasingovej spoločnosti proti žalobkyni*“, t. j. či žalobkyňa bola v uvedenom konaní pasívne legitimovaná. Dovolateľ ďalej odvolaciemu súdu vytyka, že jeho skutkový záver, že „*pri uzatváraní leasingovej zmluvy prenajímateľ auta musel o nedostatku plnej moci (u M. R.) vedieť*“, nemá oporu v žiadnom z dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa alebo odvolacím súdom. Ohľadom vedomosti či nevedomosti účastníkov leasingovej zmluvy o uvedenom nedostatku plnomocenstva totiž nebolo v konaní nič tvrdené ani preukázané. Z týchto dôvodov dovolateľ navrhuje, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu v napadnutom rozsahu zrušil.

Najvyšší súd ako súd dovolací po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolanie, ktoré je prípustné podľa § 237 ods. 1 písm. a) OSP, je aj opodstatnené.

Zodpovednosť za škodu spôsobenú advokátom v súvislosti s výkonom advokácie, ako má na mysli § 24 ods. 1 zákona o advokácii, je zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie), založenou na súčasnom splnení troch predpokladov, ktorými sú porušenie právnej povinnosti advokáta pri výkone advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť (vzťah príčiny a následku) medzi nimi. Protiprávny úkon advokáta nemusí byť jedinou príčinou vzniku škody, stačí, ak je len jednou z príčin, ktorá sa podieľa na nepriaznivom následku, ktorý má byť odškodnený, a to príčinou podstatnou. Pritom je rozhodujúce, či – nebyť škodovej udalosti – by ku škode nedošlo, alebo naopak, či by škodlivý následok nastal aj bez tejto skutočnosti. Z tohto dôvodu pri posudzovaní, či je daná príčinná súvislosť medzi pochybením advokáta spočívajúcim v nepodaní dovolania a vznikom škody na strane jeho klienta, je potrebné ako predbežnú otázku skúmať, či by pri riadnom postupe advokáta jeho klient na dovolacom súde a v následnom konaní uspel, a teda či bol pochybením advokáta zbavený možnosti zvrátiť pre neho nepriaznivé rozhodnutie (porovnaj rozhodnutie publikované v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, roč. 1986, pod č. 13, prípadne rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 26. januára 2005, sp. zn. 25 Cdo 886/2004, alebo rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 20. júna 2007, sp. zn. 25 Cdo 1515/2007, publikovaný v Súbore civilných rozhodnutí NS, pod C 5247). V situácii, kedy pochybenie advokáta spočíva v nepodaní dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu, musí teda byť predbežne posúdený výsledok

dovolacieho konania a prípadného konania nasledujúceho po zrušení dovolaním napadnutého rozhodnutia. Tomu nebráni ani skutočnosť, že o dovolaní podanom proti právoplatnému rozsudku odvolacieho súdu prislúcha rozhodovať výlučne dovolaciemu súdu; tu totiž nejde o dovolacie preskúmanie, ktorého predpokladom je práve podané dovolanie, ale o riešenie prejudiciálnej otázky v rámci sporu o náhradu škody proti advokátovi (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 26. júla 2007, sp. zn. 25 Cdo 2213/2005, publikované v Súbore civilných rozhodnutí NS, pod C 5244).

Dovolateľ brojí proti skutkovému záveru, že pri uzatváraní lízingovej zmluvy 13. augusta 1998 lízingová spoločnosť musela vedieť o nedostatku plnej moci u M. R. Tento záver odvolací súd vyvodzuje zo skutočnosti, že M. R. bol v lízingovej zmluve uvedený ako splnomocnený zástupca žalobcu, no plná moc oprávňujúca ho na uzavretie tejto zmluvy je datovaná 14. augusta 1998. Zo samotnej skutočnosti, že písomná plná moc pre M. R. na uzavretie lízingovej zmluvy bola žalobcom vyhotovená až 14. augusta 1998, však nemožno usudzovať, že M. R. nebol oprávnený lízingovú zmluvu uzavrieť, a tým menej, že lízingová spoločnosť to 13. augusta 1998 musela vedieť. Dovolateľom spochybnený záver pritom nevyplýva ani z iných dôkazov vykonaných súdom prvého stupňa alebo odvolacím súdom. Možno tiež poznamenať, že odvolací súd dôsledne neodlíšil oprávnenie konať v mene splnomocniteľa (ktoré má nepochybne na mysli § 33 ods. 3 OZ) a plnú moc ako písomné osvedčenie existencie uvedeného oprávnenia (ktorého existencia nie je nevyhnutným predpokladom možnosti dodatočného schválenia právneho úkonu zastúpeným).

Z uvedeného vyplýva, že dovolací dôvod podľa § 241 ods. 3 OSP je naplnený. Najvyšší súd ČR preto rozsudok odvolacieho súdu v meniacom výroku vo veci samej a v závislom výroku o trovách konania zrušil a vec mu v tomto rozsahu vrátil na ďalšie konanie.

Dôkazné bremeno žalujúceho klienta

§ 18, § 26 ZoA

- I. Splnenie predpokladov zodpovednosti advokáta za škodu musí byť v konaní jednoznačne preukázané a dôkazné bremeno o nich nesie poškodený.
- II. Pri posudzovaní zodpovednosti advokáta za vznik škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie súd ako predbežnú otázku skúma, či pri riadnom postupe žalovaného (advokáta) by žalobca (klient) so svojim nárokom na súde uspel (porovnaj R 13/1986).

(uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 11. júna 2009, sp. zn. 25 Cdo 5020/2008, C 7516)

Z odôvodnenia:

Žalobca sa domáhal voči žalovanému advokátovi, ktorý ho zastupoval v konaní vedenom na Krajskom súde v Hradci Králové, zaplattenia sumy 12 868 884, 40 Kč s príslušenstvom ako náhrady škody spôsobenej pochybeniami advokáta v uvedenom konaní podaním nekvalifikovaného dovolania a oneskoreným podaním ústavnej sťažnosti.

Okresný súd v Hradci Králové rozsudkom z 30. júna 2006 žalobu zamietol a rozhodol o náhrade trov konania. Vychádzal zo zistenia, že žalovaný ako advokát zastupoval žalobcu na základe plnej moci z 19. októbra 1999 v odvolacom konaní vo veci o náhradu škody proti O. k., obchodnému a výrobnému družstvu K. n. O., vedenej na Krajskom súde v Hradci Králové (ďalej aj „pôvodné odvolacie konanie“). Žalovaný advokát v uvedenom konaní navrhol podľa § 239 ods. 2 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2000, aby proti rozsudku odvolacieho súdu bolo pripustené dovolanie, a za otázku zásadného právneho významu označil posúdenie, či zmluva uzavretá medzi žalobcom a O. k. 6. augusta 1991 (ďalej aj „predmetná zmluva“, prípadne „zmluva“) je svojou povahou inomínatnou zmluvou alebo zmluvou o nájme nebytových priestorov. Hoci odvolací súd návrhu žalovaného nevyhovel, žalovaný (ako zástupca navrhovateľa) dovolanie podal. Najvyšší súd toto dovolanie odmietol uznesením z 10. apríla 2001, pretože otázku povahy predmetnej zmluvy, ktorá mu bola ako dovolaciemu súdu predstretá, nepovažoval za otázku, ktorá by robila rozhodnutie zásadne právne významným. Proti rozsudku Krajského súdu v Hradci Králové a proti citovanému uzneseniu Najvyššieho súdu ČR podal žalobca (prostredníctvom žalovaného) 29. mája 2001 ústavnú sťažnosť, ktorá bola odmietnutá uznesením Ústavného súdu ČR z 9. júla 2001, sp. zn. I. ÚS 330/01.

V časti, v ktorej bol napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, bola sťažnosť považovaná za oneskorenú, pretože ak nebolo dovolanie proti rozsudku krajského súdu posúdené ako prípustné, 60-dňová lehota na podanie ústavnej sťažnosti začala plynúť už dňom nasledujúcim po doručení tohto rozsudku sťažovateľovi a uplynula 24. februára 2000, keď predmetný rozsudok odvolacieho súdu bol rozhodnutím o poslednom prostriedku, ktorý zákon na ochranu práva sťažovateľa poskytuje. Vo zvyšnej časti, v ktorej ústavná sťažnosť smerovala proti uzneseniu Najvyššieho súdu ČR, ju Ústavný súd ČR odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Žalobca videl pochybenie žalovaného v nekvalitnom zastupovaní jeho osoby v pôvodnom odvolacom konaní (žalovaný nezdôraznil podľa žalobcu podstatné skutočnosti, nevzniesol námietku premlčania práva O. k. namietať neplatnosť predmetnej zmluvy) a takisto mu vytýkal, že „procesne zavinil“ odmietnutie dovolania a že podal oneskorenú ústavnú sťažnosť.

Okresný súd dospel k záveru, že žalovaný pri zastupovaní žalobcu neporušil žiadnu právnu povinnosť, a preto nie je daná jeho zodpovednosť za škodu, ktorú žalobca vidí v zaplatených súdnych poplatkoch, odmene advokáta a v ušlom zisku za obdobie od 22. apríla 1992 do 31. augusta 2002. Ak súd v pôvodnom odvolacom konaní považoval predmetnú zmluvu za neplatnú pre obchádzanie zákona, nemohli tvrdené pochybenia odporcu správnosť jeho záveru ovplyvniť. Vytýkaného pochybenia sa žalovaný nedopustil ani v predchádzajúcom dovolacom konaní, keďže posúdenie, či označená právna otázka je alebo nie je „otázkou všeobecnej povahy“, prináleží len dovolaciemu súdu, a túto jeho úvahu žalovaný ako advokát ovplyvniť nemohol.

Žalobcom zdôrazňované „procesné zavinenie“ žalovaného, pre ktoré bolo dovolanie odmietnuté, sa vzťahuje len na výrok o trovách dovolacieho konania. Ak ide o omeškanie ústavnej sťažnosti, okresný súd poukázal na nejednotnosť právnych názorov na začiatok lehoty na jej podanie. Aj keby ústavná sťažnosť bola podaná včas, nebola by úspešná. Ústavný súd totiž nepovažoval uznesenie Najvyššieho súdu ČR za vadné z ústavnoprávneho hľadiska, a preto sťažnosť v časti smerujúcej proti tomuto rozhodnutiu odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Ak teda žalovaný pri výkone advokácie neporušil právnu povinnosť, nemohlo dôjsť ani k vzniku škody, ktorá by bola s týmto porušením v príčinnej súvislosti. Okrem toho výška tvrdenej škody v podobe ušlého zisku nebola preukázaná, a to napriek tomu, že žalobca bol súdom riadne poučený o povinnosti tvrdiť rozhodujúce skutočnosti a na ich preukázanie navrhovať dôkazy. Z týchto dôvodov okresný súd žalobu zamietol.

Na odvolanie žalobcu Krajský súd v Hradci Králové rozsudok okresného súdu potvrdil a zaviazal žalobcu nahradiť trovy odvolacieho konania žalovaného. Odvolací súd prevzal skutkový stav zistený súdom prvého stupňa, stotožnil sa s jeho právnymi závermi a odkázal na jeho rozsiahle odôvodnenie, v ktorom boli vyriešené aj všetky odvolateľom uplatnené námietky.

Proti rozsudkom súdu prvého stupňa a odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie. Dovolateľ nesúhlasí so závermi odvolacieho súdu, ktorý v danej veci nezistil predpoklady zodpovednosti žalovaného za škodu. Podľa žalobcu žalovaný porušil svoju právnu povinnosť, pretože ako advokát nechránil a nepresadzoval práva a oprávnené záujmy klienta. Hoci musel vedieť, aké sú náležitosti dovolania, podal ako zástupca navrhovateľa chybné dovolanie. Neformuloval všeobecnú právnu otázku, a preto predmetné dovolanie bolo Najvyšším súdom ČR odmietnuté. Žalovaný takisto pochybil, keď v tej istej veci podal oneskorenú ústavnú sťažnosť, ktorá bola z tohto dôvodu Ústavným súdom ČR odmietnutá. Táto ústavná sťažnosť mala byť – z dôvodu procesnej istoty – podaná do 60 dní od doručenia

rozsudku odvolacieho súdu, čo žalovaný neurobil. Keby sa žalovaný nedopustil týchto pochybení, Najvyšší aj Ústavný súd ČR sa mohli zaoberať právnou povahou predmetnej zmluvy. Zásadný právny význam prisudzuje dovolateľ nasledujúcim otázkam: 1. či je daná zodpovednosť advokáta, keď procesne formuláciou podania či uplynutím lehôt, či neuvedením všetkých rozhodujúcich skutočností oznámených mu klientom a navrhnutím dôkazov zavíní neúspech v konaní; 2. či môže byť inominátna zmluva uzatvorená podľa Hospodárskeho zákonníka v časti podriadená pod zákon č. 116/1990 Zb., ak obsahuje okrem široko formulovanej obojstrannej obchodnej spolupráce, okrem množstva vzájomných práv a povinností aj užívanie nebytových priestorov; 3. či absencia predchádzajúceho súhlasu podľa § 3 zákona č. 116/1990 Zb. môže bez ďalšieho spôsobiť neplatnosť celej zmluvy a či je zahrnutie dohody o užívaní nebytových priestorov do zmluvy o širšej obchodnej spolupráci obchádzaním zákona; 4. či ak organizácia spôsobí neplatnosť zmluvy, je povinná podľa Hospodárskeho zákonníka nahradiť škodu inej organizácii, s ktorou túto zmluvu podpísala a ktorá dôverovala v jej platnosť a 5. či má byť Hospodársky zákonník použitý na posúdenie zodpovednosti za porušenie záväzkov zo zmlúv uzavretých podľa neho, keď zodpovednostný vzťah vznikne až za účinnosti Obchodného zákonníka. Dovolateľ navrhol, aby dovolací súd zrušil napadnuté rozhodnutie okresného aj krajského súdu a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Podľa vyjadrenia žalovaného dovolanie žalobcu nie je prípustné, pretože obsahuje tie isté argumenty, s ktorými sa súdy oboch stupňov vysporiadali už v predchádzajúcom priebehu konania. Dovolateľ nesprávne zamieňa zodpovednosť advokáta za postup „*lege artis*“ za jeho neohraničenú zodpovednosť za výsledok sporu; táto otázka však rozhodnutie zásadne právne významným nerobí. Ak žalobca spochybňuje správnosť rozhodnutia súdu v pôvodnom odvolacom konaní, dovolací súd sa týmito námietkami zaoberať nemôže, pretože nejde o právoplatne skončenú vec, o ktorej už dovolací súd rozhodoval. Žalovaný preto navrhuje, aby dovolací súd dovolanie žalobcu odmietol a zaviazal ho na náhradu trov dovolacieho konania.

Najvyšší súd ako súd dovolací po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolanie nie je prípustné.

Zodpovednosť advokáta za škodu spôsobenú pri výkone advokácie v zmysle § 24 ods. 1 zákona č. 85/1996 Sb. o advokácii v znení do 31. marca 2006 (ďalej aj „zákon o advokácii“), je zodpovednosťou objektívnou (bez ohľadu na zavinenie), založenou na súčasnom splnení troch predpokladov, ktorými sú porušenie právnej povinnosti pri výkone advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť (vzťah príčiny a následku) medzi nimi. Podmienku, že výkon advokácie nebol riadny, je potrebné posudzovať z hľadiska § 16 zákona o advokácii [advokát je povinný

chrániť a presadzovať práva a oprávnené záujmy klienta a riadiť sa jeho pokynmi (odsek 1 prvá veta). Pri výkone advokácie je advokát povinný konať čestne a svedomito; je povinný využívať dôsledne všetky zákonné prostriedky a v ich rámci uplatniť v záujme klienta všetko, čo podľa svojho presvedčenia pokladá za prospešné (odsek 2)]. Splnenie týchto predpokladov zodpovednosti advokáta za škodu musí byť v konaní jednoznačne preukázané a dôkazné bremeno o nich nesie poškodený (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 26. februára 2003, sp. zn. 25 Cdo 1862/2001, uverejnený v Súbore civilných rozhodnutí NS pod C 1743). Pri posudzovaní zodpovednosti advokáta za vznik škody spôsobenej v súvislosti s výkonom advokácie súd ako predbežnú otázku skúma, či pri riadnom postupe žalovaného (advokáta) by žalobca (klient) so svojím nárokom na súde uspel (porovnaj napr. rozsudok bývalého Najvyššieho súdu ČSR z 29. júna 1984, sp. zn. 1 Cz 17/84, publikovaný v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ročník 1986, pod č. 13; rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 26. januára 2005, sp. zn. 25 Cdo 886/2004, publikovaný v Súbore civilných rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR pod č. C 3227).

Dovolateľove výslovne formulované otázky teda zásadný právny význam nemajú, no ani z opisu toho, s čím dovolateľ nesúhlasí, nemožno takúto právnu otázku odvodiť. Odvolací súd v danej veci uzavrel, že žalovaný neporušil právnu povinnosť vyplývajúcu zo zákona o advokácii, ak – pri (vtedajšej) neustálenosti rozhodovacej praxe ohľadom začiatku plynutia lehoty ústavnej sťažnosti podľa § 72 ods. 2 zákona č. 182/1993 Sb. o Ústavnom súde v znení do 31. mája 2002 – nepodal proti rozsudku odvolacieho súdu ústavnú sťažnosť v lehote 60 dní od jeho doručenia. Toto právne posúdenie nemožno považovať za chybné, pretože v dôsledku názoru Európskeho súdu pre ľudské práva vysloveného v rozhodnutiach tohto súdu z 12. novembra 2002 vo veciach sťažností č. 46129/99 a č. 47273/99, sám Ústavný súd ČR zjednotil svoju rozhodovaciu prax tak, že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku bude ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o mimoriadnom opravnom prostriedku s výnimkou rozhodnutia o obnove konania a že 60-dňová lehota na podanie ústavnej sťažnosti začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku s výnimkou obnovy konania bez ohľadu na spôsob rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku; lehota bude považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu (porovnaj oznámenie uverejnené pod č. 32/2003 Sb.).

K dovolateľom vytýkanom postupe žalovaného v dovolacom konaní je potrebné uviesť, že posúdenie, či v konkrétnej veci bola riešená otázka „všeobecnej povahy“, ktorá by robila dovolaním napadnuté rozhodnutie po právnej stránke

zásadne významným a dovolanie prípustným podľa § 239 ods. 2 OSP v znení účinnom do 31. decembra 2000, závisí od úvahy dovolacieho súdu. Ak nebol dovolateľ v pôvodnom konaní o dovolaní úspešný, nemožno príčinu tohto neúspechu bez ďalšieho vidieť v tom, že by dovolanie podané žalovaným nemalo ustanovené náležitosti alebo vykazovalo iné chyby. V tejto súvislosti nemožno prehliadnúť, že dovolací súd súčasne konštatoval, že právne posúdenie veci odvolacím súdom je v súlade s konštantnou judikatúrou, takže formulácia otázky, ktorá by robila napadnuté rozhodnutie zásadne právne významným, nebola dôvodom odmietnutia dovolania.

Odborná literatúra aj súdna prax (porovnaj napr. *Občiansky zákonník. Komentár*. 1. vydanie, Praha : C. H. Beck, 2008, s. 314 – 315; rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 28. júna 2002, sp. zn. 28 Cdo 1083/2002) sa zhoduje v tom, že absolútna neplatnosť právneho úkonu pôsobí priamo zo zákona (ex lege) a od začiatku (ex tunc), bez ohľadu na to, či sa tejto neplatnosti niekto dovolal, takže subjektívne občianske práva a občianskoprávne povinnosti z takéhoto úkonu vôbec nevzniknú (súdny výrok o neplatnosti právneho úkonu nie je potrebný). Súd prihliada na absolútnu neplatnosť právneho úkonu aj bez návrhu, t. j. z úradnej povinnosti. Platná právna úprava neustanovuje žiadnu časovú hranicu, dokedy je potrebné na vadu právneho úkonu spôsobujúcu absolútnu neplatnosť prihliadať. Z toho vyplýva, že právo dovolať sa absolútnej neplatnosti nepodlieha premlčaniu (porovnaj rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 26. novembra 2003, sp. zn. 33 Odo 630/2002). Záver, že žalovaný nepochybil, ak nevzniesol námietku premlčania ohľadom uplatnenia absolútnej neplatnosti zmluvy, teda takisto nerobí napadnuté rozhodnutie zásadne právne významným. Vo vzťahu k nároku na náhradu ušlého zisku nemožno prehliadnúť, že zamietavé rozhodnutie je, okrem iného, opreté o záver, že nebola preukázaná výška škody, čo je záver skutkový, ktorý nemožno úspešne napadnúť dovolaním, ktorého prípustnosť môže byť založená výlučne spochybnením riešení právnych otázok. Z uvedených dôvodov Najvyšší súd ČR dovolanie žalobcu odmietol.

K riadnemu a svedomitému výkonu advokácie

§ 18, § 26 ZoA

- I. K povinnostiam advokáta patrí riadne a svedomito chrániť práva a oprávnené záujmy klienta; medzi ne možno zaradiť aj povinnosť advokáta predkladať súdu listinné dôkazy, ktoré advokát od klienta prevezme (hoci vo forme faxu) a ktoré by mohli mať vplyv na výsledok konania. Ak tak**

advokát neurobí ani včas o tom neinformuje klienta, poruší § 16 zákona č. 85/1996 Sb. o advokácii.

II. Skutočnosť, že sama žalobkyňa (klientka) mala možnosť listiny ako dôkaz predložiť súdu, nijako neovplyvňuje povinnosť žalovaného (advokáta) tieto listiny súdu predložiť v rámci riadneho výkonu právneho zastúpenia klienta.

(rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 25. apríla 2013, sp. zn. 23 Cdo 1082/2011)

Z odôvodnenia:

Podanou žalobou sa žalobkyňa domáhala náhrady škody, ktorú jej mala spôsobiť jej právna zástupkyňa. Mestský súd v Prahe rozsudkom z 11. augusta 2009 zamietol žalobu o zaplatenie sumy 416 330 Kč s 2 % -ným úrokom z omeškania a rozhodol o náhrade trov konania. Súd prvého stupňa zistil, že od roku 1998 na základe ústnej dohody poskytovala žalovaná právne zastúpenie žalobkyňi. Žalovaná zastupovala žalobkyňu vo veci, sp. zn. 21 Cm 346/99, od 20. októbra 1999 do 3. októbra 2003 (doručenie plnej moci a oznámenie o ukončení zastúpenia súdu). V priebehu zastupovania ukončila žalovaná k 16. máju 2001 činnosť ako samostatná advokátka, čo žalobkyňi oznámila s tým, že na ďalšie zastúpenie je nutné uzavretie k faxu pripojenej dohody. Žalovanú v predmetnej veci zastupovala v substitúcii JUDr. I. Č. P., ktorá sa 7. októbra 2003 od žalovanej dozvedela, že žalovaná žalobkyňu ďalej nezastupuje a 9. októbra 2003 v súlade s požiadavkou žalobkyne a po konzultácii s ňou vyhotovila písomné ospravedlnenie z konania na súde so žiadosťou o odročenie pojednávania nariadeného na 16. októbra 2003, ktorú žalobkyňa súdu doručila 11. októbra 2003. Ďalej bolo zistené, že žalobkyňa zaslala žalovanej 4. augusta 1999 faxom rozhodnutie Magistrátu – odbor pamiatkovej starostlivosti z 15. júla 1999 s listom žalobkyne Magistrátu hl. mesta Prahy z 12. mája 1999 vo veci stanoviska na umiestnenie svetelnej reklamy na spoločnej streche domu L., L., P.

Na odvolanie žalobkyne Vrchný súd v Prahe rozsudkom zo 14. septembra 2010 potvrdil rozsudok súdu prvého stupňa a rozhodol o náhrade trov konania.

Rozhodnutie odvolacieho súdu napadla žalobkyňa dovolaním. Najvyšší súd po preskúmaní veci dospel k záveru, že dovolanie je v tejto veci prípustné, pretože rozhodnutie odvolacieho súdu je založené na neúplnom, teda nesprávnom právnom posúdení veci v otázke porušenia povinností žalovanou spočívajúcom v nepredložení listín získaných od žalobkyne súdu.

Predpokladmi zodpovednosti advokáta za škodu sú pochybenie pri výkone advokácie, vznik škody a príčinná súvislosť medzi chybným výkonom advokácie a vznikom škody. Na vznik nároku na náhradu škody je potrebné, aby všetky tieto

tri predpoklady boli splnené súčasne. Ak chýba ktorýkoľvek z nich, nárok nevzniká. Zodpovednosť advokáta za škodu je tzv. objektívnou zodpovednosťou; advokát teda zodpovedá za samotný výsledok (za škodu), bez ohľadu na jeho zavinenie (porovnaj uznesenie Najvyššieho súdu ČR z 26. novembra 2009, sp. zn. 25 Cdo 2992/2007). V konaní bolo zistené, že žalovaná zastupovala žalobkyňu vo veci, sp. zn. 21 Cm 346/99, od 20. októbra 1999 do 3. októbra 2003, ďalej bolo zistené, že žalobkyňa zaslala žalovanej 4. augusta 1999 faxom rozhodnutie Magistrátu – odboru pamiatkovej starostlivosti z 15. júla 1999 s listom žalobkyne Magistrátu hl. mesta Prahy z 12. mája 1999 vo veci stanoviska na umiestnenie svetelnej reklamy na spoločnej streche domu L., L., P. Tieto listiny neboli založené v spise vedenom na Okresnom súde v Prahe pod sp. zn. 21 Cm 346/99. Odvolací súd dospel k záveru, že žalobkyňa bola oboznámená s obsahom spisu pred konaním 16. októbra 2003, mala preto možnosť sa zúčastniť konania na súde a predložiť listiny sama alebo prostredníctvom svojho právneho zástupcu.

K povinnostiam advokáta patrí riadne a svedomito chrániť práva a oprávnené záujmy klienta (porovnaj § 16 zákona o advokácii). Medzi ne možno zaradiť aj povinnosť predkladať súdu listinné dôkazy, ktoré advokát od klienta prevezme (hoci vo forme faxu) a ktoré by mohli mať vplyv na výsledok konania. V konaní bolo zistené, že žalobkyňa odovzdala žalovanej žiadosť žalobkyne o oznámenie stanoviska Magistrátu hlavného mesta Prahy, odboru pamiatkovej starostlivosti z 12. mája 1999 na umiestnenie reklamy a negatívne rozhodnutie Magistrátu hlavného mesta Prahy, odboru pamiatkovej starostlivosti z 15. júla 1999 na predloženie súdu, tá však tak neurobila.

Záver odvolacieho súdu, že žalobkyňa mohla listiny predložiť súdu sama, len čo sa o ukončení právneho zastúpenia dozvedela (9. októbra 2003), neobstojí, lebo skutočnosť, že mala žalobkyňa možnosť sama listiny predložiť súdu, nijako neovplyvňuje povinnosť žalovanej tieto listiny predložiť súdu ako dôkaz v rámci riadneho výkonu právneho zastúpenia klienta. Žalovaná teda tým, že listiny súdu nepredložila ani včas o tomto neinformovala žalobkyňu, porušila § 16 zákona o advokácii. Ak potom odvolací súd nezistil porušenie povinností žalovanou, je jeho právne posúdenie nesprávne [§ 241 ods. 2 písm. b) OSP].

Príčinná súvislosť medzi porušením povinnosti advokáta pri výkone advokácie a vznikom škody je daná vtedy, ak nebyť pochybenia advokáta, bol by jeho klient (poškodený) v súdnom konaní úspešný. Dôkazné bremeno v tomto smere leží na poškodenom, ktorý musí preukázať, že jeho právo na plnenie proti jeho dlžníkovi existovalo a že pri riadnom výkone advokácie by sa svojho práva na súde domohol. V konaní o náhradu škody advokátom súd ako predbežnú otázku rieši, či by poškodený pri riadnom postupe advokáta s návrhom na súde naozaj uspel

(porovnaj napr. rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 29. septembra 2009, sp. zn. 25 Cdo 2533/2007). V situácii, keď sa odvolací súd nezaoberal predmetom konania vedeným na Okresnom súde v Prahe pod sp. zn. 21 Cm 346/99, nezaoberal sa ani obsahom predmetných listín (žiadosť žalobcu o oznámenie stanoviska Magistrátu hlavného mesta Prahy, odboru pamiatkovej starostlivosti z 12. mája 1999 na umiestnenie reklamy a negatívne rozhodnutie Magistrátu hlavného mesta Prahy, odboru pamiatkovej starostlivosti z 15. júla 1999). Nemohol teda urobiť správny právny záver o príčinnej súvislosti medzi nepredložením listín žalovanou a výsledkom konania vo veci vedenej Mestským súdom v Prahe pod sp. zn. 21 Cm 346/99. Jeho právne posúdenie veci je teda neúplné, a teda nesprávne, t. j. bol naplnený dovolací dôvod podľa § 241 ods. 2 písm. b) OSP.

Klientov neúspech v spore a zodpovednosť advokáta za škodu

§ 18, § 26 ZoA

- I. **Samo pochybenie advokáta neznamená automaticky vznik škody na strane klienta a zodpovednosť advokáta ani nie je daná v každom prípade, keď ním zastupovaný (obhajovaný) klient nebol v určitom konaní úspešný.**
- II. **Zodpovednosť advokáta nastupuje len vtedy, keď neúspech klienta je dôsledkom porušenia povinností advokáta v súvislosti s výkonom advokácie.**
- III. **Iba samotná okolnosť, že advokát neoznámil súdu vypovedanie mandátnej zmluvy klientom alebo zánik právneho vzťahu zastúpenia žalobcu (klienta) žalovaným (advokátom), nemôže mať za následok vznik zodpovednosti advokáta za škodu, náhrady ktorej sa žalobca voči nemu domáha.**

(uznesenie Najvyššieho súdu SR z 21. októbra 2010, sp. zn. 3 M Cdo 18/2009)

K riadnemu výkonu advokácie

§ 18, § 26 ZoA

Tak, ako jedným z prvotných úkonov advokáta vo vzťahu ku klientovi je prevzatie a príprava zastúpenia alebo obhajoby [pozri tiež § 16 ods. 1 písm. a) vyhlášky č. 240/1990 Zb. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnej pomoci], má byť jedným z jeho posledných úkonov v súvislosti s ukončením zastupovania alebo obhajoby úkon advokáta, v rámci ktorého